

Til udvalget

05-10-2009

Bilag 1 - Demografimodellens problematikker

Sagsnr.
2009-113183

Dokumentnr.
2009-587492

Sagsbehandler
Georg Bartholdy

Det er ved beslutning 140909 i Børne- og Ungdomsudvalget politisk fastsat, at der skal skabes en sikkerhed for, at forvaltningen ikke i løbet af året skal justere serviceniveauet (besparelser) eller søge om tillægsbevillinger, når aktiviteten stiger mere end der demografimodelmæssigt kompenseres for.

Den økonomiske udfordring for forvaltningen opstår ved, at den nuværende demografimodel i indeværende budgetår alene tildeler forvaltningen 5/12-del af de midler som yderligere børnetilvækst udover det oprindeligt prognosticerede medfører – samt at modellen justerer budgettet for overslagsårene ud fra indeværende budgetårs marginalpris, der i situationer med dyre akutte løsninger vil vise sig for lavt.

Der vil således opstå en økonomisk udfordring i indeværende budgetår svarende til 7/12 del af udgifterne forbundet med den yderligere børnetilvækst og i de efterfølgende budgetoverslagsår svarende til differencen mellem marginalprisen i indeværende år, og den faktiske marginalpris i overslagsårene.

Økonomi og Ledelsesinformation

Gyldenløvesgade 15, 6.
sal
1502 København V

Telefon
3366 4243

Telefax
3366 7051

E-mail
gb@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009386229

www.kk.dk

7/12-delsproblematikken

Demografimodellen kompenserer principielt set udvalg og forvaltninger på de efterspørgselsstyrede områder for udviklingen i det demografiske underlag.

Det var ikke en del af det oprindelige modelgrundlag, men der har udviklet sig en praksis, der tilskriver, at rammerne i budgetåret alene justeres med 5/12-dele af det fulde beløb. Helt overordnet betyder det, at når befolkningsprognoserne har ”gættet” for lavt så får man ikke dækning for den fulde driftsudgift, og når befolkningsprognoserne har ”gættet” for højt, så får man for meget i kompensation.

Det er en del af modellen, at udvalgenes rammer justeres i løbet af budgetåret, når det faktiske befolkningstal ved året start kendes, og der er udarbejdede justerede befolkningsprognoser for overslagsårene.

Budgettet for indeværende budgetår justeres jfr. demografimodellens praksis som nævnt med 5/12-del af udgifterne forbundet med den yderligere børnetilvækst. Budgettet for overslagsårene justeres – i princippet - med fuld effekt (marginalpris gange befolkningstal gange dækningsgrad – hvor dækningsgrad er udtryk for, hvor mange i befolkningsgruppen, der forventes at anvende serviceydelsen).

Det er således – principielt - alene i situationer med børnetilvækst udover det oprindeligt prognosticerede og alene i indeværende budgetår, at modellen medfører en økonomisk udfordring for forvaltningen.

Marginalprisproblematikken

Der er yderligere en udfordring i demografimodellen – nemlig marginalprisproblematikken.

Når budgettet for overslagsårene justeres med *marginalpris gange befolkningstal gange dækningsgrad* er det her forudsat, at øget børnetilvækst ikke medfører øgede marginalpriser. Argumentet er, at der ikke nødvendigvis er flere udgifter til ledelse, varme/el, teknisk personale etc. når der kommer flere børn (og tilsvarende i modsat retning i fald børnetallet falder).

For marginalprisproblematikken gælder dermed, at hvis børnetallet stiger, så skal de ikke-marginale udgifter holdes i ro. Det er ikke muligt på dagtilbudsområdet, hvor væksten er så massiv, at der netop etableres nye tilbud med fuld omkostning pr. barn, og at der ydermere i den nuværende situation etableres meget dyre akutte ordninger. Konsekvensen bliver dermed, at modellen også i overslagsårene medfører en økonomisk udfordring ved det, at de justerede budgetter

er justeret med en for lav marginalpris.

Demografimodellen har således i praksis indbygget to parametre, der i perioder med øget børnetilvækst udover det oprindeligt prognosticerede medfører økonomiske udfordringer for forvaltningen. Så længe børnetallet er i vækst, og så længe Koncernservice fortsat estimerer børnetallet for lavt kan det forudses, at BUU/BUF årligt ikke indenfor rammen kan holde serviceniveauet over for det enkelte barn – når det også er BUUs ramme, der skal betale for 7/12-delsproblematikken og marginalprisproblematikken.

Politisk har Økonomiudvalget afvist at ændre demografimodellen (forslaget var en 12/12-delsregulering), og udvalget skal derfor sikre, at styringen i forvaltningen er tilrettelagt således, at det ikke i løbet af året er nødvendigt at bede om tillægsbevilling fra BR eller nedskrive det generelle serviceniveau pr. barn.

På den baggrund indstilles det til udvalget, at der etableres en form for forsikringsordning, der skal bringes i anvendelse når et område – som børneområdet – er i kraftig vækst og de oprindelige prognoser ”gætter” for lavt. Puljen finansieres ved optagelse af internt lån. Jfr. bilag 2 for nærmere indhold af puljeforslaget.

Alternativer til etablering af pulje kan være

- 1) at udmelde budget til institutionerne på sædvanlig vis fra årets start - det vil sige udmelding af samtlige budgetmidler med baggrund i den deraf beregnede pladspris. Efterfølgende - når det faktiske børnetal ved årets start er kendt, og forvaltningen har modtaget de yderligere demografimidler (her forudsat, at der i den oprindelige befolkningsprognose er "gættet" for lavt) - meldes disse midler ud på alle pladser fra 010110 efter en revideret (lavere) pladspris. Konsekvensen af dette alternativ er således, at institutionerne vil få en lavere pladspris for de yderligere tilkomne børn, og at serviceniveauet dermed også – principielt – vil være lavere for denne gruppe. En lavere pladspris for de yderligere børn udgør samtidig ikke et incitament for institutionerne til at optage disse børn, og vil derfor kollidere med løsningen af den mest akutte problemstilling på dagtilbudsområdet – nemlig kapacitetsudfordringen. Det vil primært gælde i forhold til opførelse af nye institutioner og større tilbygninger.
- 2) at udmelde budget til institutionerne på sædvanlig vis fra årets start - det vil sige udmelding af samtlige budgetmidler med baggrund i den deraf beregnede pladspris. Efterfølgende - når det faktiske børnetal ved årets start er kendt, og forvaltningen har modtaget de yderligere demografimidler (her forudsat, at der i den oprindelige befolkningsprognose er "gættet" for lavt) – justeres pladsprisen for alle. Konsekvensen af dette alternativ er en generel reduktion af serviceniveauet og at institutionerne vil opleve pladsprisreduktion midt i året og dermed opleve budgetusikkerhed – og således ikke være i overensstemmelse med politisk ønske om netop ikke at sænke serviceniveauet og om af skabe budgetsikkerhed.